

Zápisnica

z riadneho zasadnutia Rady vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny a etnické skupiny dňa 10. decembra 2009 od 13.00 hod. na Úrade vlády SR, miestnosť č. 004

Prítomní: vid' podľa prezenčnej listiny.

Ospravedlnení: Marek Maďarič, minister kultúry SR a podpredseda Rady; Ingrid Lukáčová, Kultúrne združenie občanov rómskej národnosti v Košiciach; Elena Hrubinová, Moravský kultúrny zväz; Béla Hrubík, Maďarský spoločenský a kultúrny zväz na Slovensku – Csemadok.

Program rokovania:

1. Otvorenie.
2. Informácia o Návrhu zásad vlády SR na vykonávanie zákona NR SR č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
3. Rôzne.
4. Závery.

Zápis

1. Otvorenie

1/ Zasadnutie otvoril predseda Rady vlády SR pre národnostné menšiny a etnické skupiny (ďalej len „Rada“) a podpredseda vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny pán Dušan Čaplovič („PPVL“). Privítal zúčastnených, predstavil program rokovania Rady a vyzval členov Rady k pripomienkovaniu a doplneniu programu. Program bol schválený bez pripomienok.

2/ PPVL v úvode rokovania vyzdvihol a pripomenul význam medzinárodného dňa ľudských práv, v ktorý sa prijala Všeobecná deklarácia ľudských práv.

3/ Informoval o záveroch rokovania s Poradným výborom Rady Európy pre Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín.

4/ Odovzdal slovo štátnemu tajomníkovi Ministerstva kultúry SR p. Ivanovi Sečíkovi a súčasne vyzval členov Rady k prezentovaniu stanovísk k predmetnému materiálu.

2. Informácia o Návrhu zásad vlády SR na vykonávanie zákona NR SR č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Ivan Sečík, štátny tajomník Ministerstva kultúry SR pre médiá a audiovizíu

Informoval o procese prípravy materiálu:

Myšlienka vytvoriť metodický pokyn na vykonávanie zákona vznikla potom, ako sa v procese prípravy zákona začala veľká spoločenská diskusia o účele a uplatňovaní tohto zákona. Dohodli sme sa na spolupráci s vysokým predstaviteľom OBSE pánom Knutom Vollebaekom a s tímom jeho expertov, ktorý sa dlhodobo zaoberá aj problematikou jazykových práv príslušníkov národnostných menšín v Európe. Popri stretnutí s pánom Vollebaekom dňa 16. septembra 2009 v Bratislave, uskutočnili sa dve riadne a tri ďalšie konzultácie s jeho expertmi, ktorí sa zúčastnili všetkých troch rokovaní Zmiešanej slovensko-maďarskej komisie v septembri, v októbri a začiatkom decembra o uplatňovaní zákona o štátnom jazyku v praxi. Na úrovni Ministerstva kultúry SR bolo realizované aj rokovanie s predstaviteľmi Českého spolku na Slovensku.

Uskutočnili sa aj dve rokovania s Okrúhlym stolom Maďarov na Slovensku, ktorí predložili Ministerstvu kultúry SR v písomnej podobe niektoré tematické okruhy, ktoré žiadali, aby boli rozpracované do metodického pokynu. Ponúkali sme stretnutie Okrúhlemu stolu aj v tej etape, keď sme pripravovali metodický pokyn do Medzirezortného pripomienkového konania. Napriek tomu, že pán Petöcz nám pripomienky odoslal, rokovanie bolo z jeho strany odmietnuté. Veľkú pozornosť sme sa snažili venovať vyjasneniu podstaty zákona o štátnom jazyku. Spolupracovali sme aj s národnostnými redakciami Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie; experti Ministerstva kultúry SR sa zúčastnili besied vo vysielaní Slovenskej televízie a Slovenského rozhlasu. Materiál bol pripravený a po definitívnom pozitívnom stanovisku Vysokého komisára OBSE pre otázky národnostných menšín Knuta Vollebaeka bol odoslaný na medzirezortné pripomienkové konanie, ktoré sa dnešným dňom končí. Dnes uzatvárame rokovanie so subjektmi, ktoré vzniesli pripomienky a najneskôr v pondelok odovzdávame materiál na rokovanie vlády SR – 16. decembra 2009. Súbežne sa materiál predkladá aj na rokovanie Legislatívnej rady vlády SR, pretože bude publikovaný aj v zbierke zákonov SR, aby sa zvýraznilo jeho osobitné postavenie. Na úrovni ministra kultúry SR p. Mareka Maďariča sa uskutočnilo stretnutie so zástupcami strany Most, ktorí predložili námety a pripomienky k predmetnému materiálu.

PPVL Dušan Čaplovič

Otvoril diskusiu k tomuto bodu rokovania.

Jozef Kľačka, Chorvátsky kultúrny zväz na Slovensku

1/ Uviedol, že chorvátska menšina nemá výhrady voči zákonu o štátnom jazyku, ako celku, uznáva význam, účel a postavenie štátneho jazyka.

2/ K predloženému materiálu vzniesol technické pripomienky:

- štýl zásad je veľmi ťažký, sú tam použité zložité súvetia;
- sú tam gramatické chyby - v čl. 3, písmeno a) „k národnostnej menšiny“; v čl. 11 – „v Slovenskej republike“; čl. 15 – „spočívajúce“; „ pre rozhodnutie ich zákonitosti a pravdivosti“;
- obsahová pripomienka k čl. 15 – priveľa obsahovo prázdnych miest.

Ondrej Pöss, Karpatskonemecký spolok na Slovensku

1/ Priklonil sa k stanovisku pána Kľačku, že zásady sú pomerne zložito písané.

2/ Uviedol faktické poznámky:

- na str. 9 sa uvádza, že povinnosť ovládať štátny jazyk majú štátni zamestnanci a zamestnanci. Súčasne sa uvádza, že zákon o štátnom jazyku neustanovuje povinnosť preukazovania štátneho jazyka pri prijímaní do zamestnania, a následne sa uvádza, akým spôsobom môže zamestnávateľ kontrolovať;
- vágne formulácie o tretej osobe v jednej miestnosti – je nejasné, že tretia osoba musí dať súhlas na to, aby sa ďalšie dve osoby mohli rozprávať v jazyku národnostnej menšiny;
- geografické názvy – vysielanie Slovenského rozhlasu v jazyku národnostnej menšiny – stanovuje sa tam spôsob používania geografického názvu - Rada pre vysielanie a retransmisiu a Úrad pre geodéziu a kartografiu. Vyjadril pochybnosť, či by to mali aj v spolupráci s menšinou realizovať tieto dve inštitúcie;
- na str. 10 – formulácia – používanie geografického názvu v periodickej tlači nepodlieha dohľadu žiadneho orgánu verejnej správy. Myslí sa tým periodická tlač národnostnej menšiny?;
- dohľad – neperiodické publikácie vydávané v štátnom jazyku podliehajú dohľadu Ministerstva kultúry SR. Myslí sa tým jazykový dohľad?

- viacero formulácií o súdnom konaní – akým spôsobom sa zabezpečí 20% pomer na jednotlivých súdnych konaniach?

Pavel Doležal, Český spolek na Slovensku – Český spolek na Slovensku

- 1/ Poďakoval Ministerstvu kultúry SR za umožnenie rokovania o pripomienkach spolku k predmetnému materiálu.
- 2/ Uviedol, že v zákone o štátnom jazyku sa uvádza zrozumiteľnosť jazyka, ale nikde nie je napísané, že sa jedná o český jazyk. V zásadách sa to po dohode s Ministerstvom kultúry SR upravilo.
- 3/ Navrhol zaradiť do zásad do výkladov pojmov – jazyk splňujúci požiadavku základnej zrozumiteľnosti jazyka s uvedením „napr. český jazyk“.

Ivan Bandurič, Rusínska obroda na Slovensku

- 1/ Uviedol, že obsah materiálu nie je v rozpore so záujmami rusínskej národnostnej menšiny.
- 2/ Konštatoval, že materiál uvádza dikcie, ktoré zákon o štátnom jazyku neprejednáva. Napríklad príslušnosť ku ktorejkoľvek národnostnej menšine sa má zaoberať šírením vlastnej kultúry alebo rozvíjať vlastnú kultúru. Prikazuje to Ústava SR, ale tu je konštatovanie „alebo bude sa aj sledovať z hľadiska pôsobnosti Ministerstva kultúry SR“.

Uviedol pripomienky k zásadám:

- k článku 2 – kultúrne podujatia v súlade s vlastnou kultúrou národnostnej menšiny – toto ustanovenie by sa malo špecifikovať.
- pamätné tabule a pamätníky – stanoviť dobu, do ktorého obdobia sa budú opravovať, dokedy a kto bude zodpovedný za opravu.
- k článku 3, c) – orgán štátnej správy a orgán územnej samosprávy umiestňuje svoje označenie na budovách v jazyku národnostných menšín – rozhodovať by mali obce.
- k článku 10 – čo znamená formulácia v nemocniciach „členovia personálu, ak nie sú pripravení dostatočne v jazyku národnostných menšín“?

Ryszard Zwiewka, Poľský klub

- 1/ Konštatoval, že zákon o štátnom jazyku a metodický pokyn nie sú v rozpore so záujmami a právami poľskej národnostnej menšiny. Plne sa stotožňuje s pripomienkami predrečníkov.
- 2/ Uviedol nasledovné pripomienky k zásadám:

- k článku 2, n) – jazyk moravskej národnostnej menšiny a jazyk židovskej národnostnej menšiny. Čo sa rozumie pod pojmom jazyk židovskej národnostnej menšiny - jidiš alebo hebrejčina a čo sa rozumie pod jazykom moravskej národnostnej menšiny?
- k článku 3 – prijímanie do zamestnania – zákon o štátnom jazyku neustanovuje preukazovanie znalosti štátneho jazyka pri prijímaní do zamestnania do štátnych orgánov. Zamestnávateľ si môže zvoliť jeden alebo viac nasledovných spôsobov, akým uchádzač o zamestnanie preukáže svoju znalosť štátneho jazyka. Druhá veta nezodpovedá tomu, čo hovorí predošlá veta.

Emília Hrušiková, Bulharský kultúrny zväz

- 1/ Konštatovala, že bulharská menšina rešpektuje a používa slovenský jazyk ako prvoradý dorozumievací jazyk vo všetkých spoločenských, kultúrnych, hospodárskych a iných sférach na Slovensku.

2/ Uviedla, že bulharská menšina nemá žiadne pripomienky k predmetnému materiálu.

3/ Položila otázku, či je potrebné zmeniť nápis v Bratislave na pomníku na Vajanského nábreží z 50-tych rokov, kde je dvojazyčný nápis (najskôr v slovenčine, potom v bulharčine). Takisto aj na pomníku v Hronskom Beňadiku je dvojazyčný nápis (najskôr v bulharčine, potom v slovenčine).

Pavol Bogdan, Zväz Rusínov-Ukrajincov Slovenskej republiky

1/ Zdôraznil, že zákon v niektorých ustanoveniach a metodický pokyn zbytočne zachádzajú do podrobností, ktoré sa nedajú vopred predvídať - napr. používanie zákona o štátnom jazyku v zdravotníckych zariadeniach, kde môžu nastať rôzne nepredvídateľné situácie.

2/ Položil otázku bližšie vysvetliť:

- používanie jazyka vo verejnoprávnych médiách pre národnostné menšiny;
- geografické názvy - miestnopisné názvy.

Alexander Čumakov, Zväz Rusov na Slovensku

1/ Priklonil sa k stanovisku, že zásady sú veľmi štylisticky zložito napísané.

2/ Konštatoval, že ruská národnostná menšina súhlasí s predmetným materiálom.

Stanislav Polaček, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

1/ Uviedol, že Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity nemá pripomienky zásadného charakteru k zásadám.

József Berényi, predseda Výboru NR SR pre ľudské práva, národnosti a postavenie žien

1/ Položil otázku, či sa dnes uzatvára rokovanie so všetkými subjektmi, ktoré poslali pripomienky.

2/ Uviedol, že materiál bol na medzirezortnom pripomienkovaní len 10 dní, napriek tomu, že zákonná lehota je 15 dní.

3/ Informoval, že SMK zaslalo písomné pripomienky k predmetnému materiálu, ktoré budú odovzdané aj PPVL Dušanovi Čaplovičovi.

4/ Uviedol, že najväčší problém bude v budúcnosti s používaním geografických názvov. Rada pre vysielanie a retransmisiu bude mať veľké kompetencie, z čoho môžu vzniknúť v budúcnosti problémy.

5/ Konštatoval, že materiál ide nad rámec školského zákona v oblasti dvojazyčnosti pedagogickej dokumentácie.

6/ Uviedol, že súdne konanie ide nad rámec existujúcich zákonných noriem. V súdnom konaní sú zákony liberálnejšie, ako zásady.

7/ Uviedol, že bude problematický súhlas tretej osoby.

8/ Uviedol, že vo všeobecnosti je problém s tým, že zákon aj materiál hovoria o tom, že sa umožní používanie jazykov národnostných menšín, ale nie je tam žiadna odvolávka, o vytváraní takých podmienok, aby bolo možné používať jazyky národnostných menšín.

9/ Ocenil, že vláda SR sa obrátila aj na Benátsku komisiu, ktorá bude skúmať nielen zákon, ale aj zásady. Je vhodné počkať so schvaľovaním zásad na najbližšom zasadnutí vlády na pripomienky Benátskej komisie. Členovia Benátskej komisie plánujú navštíviť Slovenskú republiku začiatkom budúceho roka.

László Szarka, Ústav pre výskum etnických menšín Maďarskej akadémie vied

1/ Informoval, že vypracoval písomné stanovisko.

2/ Konštatoval, že napriek tomu, že zásady sú serióznym pokusom o dodatočnú nápravu určitých nejasností v samotnom legislatívnom texte, materiál vo viacerých článkoch nevyhovuje očakávaniam, resp. nedáva jasnú odpoveď na kritické analýzy vypracované rôznymi subjektmi vrátane úlohy Vysokého komisára OBSE pre otázky národnostných menšín.

3/ Uviedol nasledovné pripomienky k zásadám:

- v článku 1 – serióznym pokusom sformulovať pevné pojmoslovie, ale napriek všetkému úsiliu to nebolo úspešné.

- v článku 2 – nedoriešená otázka napríklad používania geografických názvov; materiál chápe tieto názvy v jazykoch národnostných menšín len ako označenie v jazykoch národnostných menšín a nie ako názvoslovie.

- v prípade definície pojmu pedagogická dokumentácia školy alebo školského zariadenia je učení rozsah týchto dokumentov širšie než je tomu v školskom zákone, čo znamená zásah do inej zákonnej normy.

- v článku 3 – sa síce konštatuje, že uskutočňovanie tejto povinnosti neobmedzuje súčasne používanie jazyka národnostnej menšiny v úradnom styku na území obcí, kde občania patriaci k národnostnej menšine tvoria najmenej 20% obyvateľstva. Zároveň však boli ponechané obmedzujúce okolnosti, ako napríklad náhodná prítomnosť tretej osoby pri takejto konzultácii.

- najzávažnejšie pochybnosti môžu vzniknúť ohľadne čl. 8 – používanie štátneho jazyka v súdnom konaní vrátane rozhodnutí a zápisníc súdov. Tento článok nabáda orgány súdneho a trestného konania k zúženej interpretácii práv.

- asymetrický model dvojazyčnej praxe podporovaný zákonnou normou bude vyvolávať zbytočné interetnické diskusie. Namiesto pozitívnej regulácie, zákonodarca si zvolil opačný reštriktívny spôsob.

4/ Konštatoval, že Rada vlády SR pre národnostné menšiny a etnické skupiny v tomto mimoriadne vážnom legislatívnom procese zohrala pasívnu úlohu, bez východiskových pozícií, ani predbežných zistení, ktoré pri takýchto zmenách mali byť vykonané.

5/ Poďakoval sa PPVL Dušanovi Čaplovičovi za možnosť zúčastniť sa doterajšej činnosti a zasadnutí Rady vlády. Uviedol, že rezignuje na členstvo v Rade vlády.

Zuzana Kadlečíková, Ministerstvo školstva SR

Uviedla, že rezort školstva si ako povinne pripomienkujúci subjekt v rámci medzirezortného pripomienkového konania uplatnil pripomienky, o ktorých bude rokovať s predkladateľom materiálu. Pripomienky sa týkajú pedagogickej a ďalšej dokumentácie školy alebo školského zariadenia.

Ivan Sečík, štátny tajomník Ministerstva kultúry SR pre médiá a audioviziu

Informoval, že v záverečnom stanovisku pána Vollebaeka sa píše, že je to veľmi dobrý základ pre ďalšie uplatňovanie tohto zákona. Ide o komplikovaný proces a pre ďalšie posúdenie fungovania tejto právnej normy bude veľmi dôležitá aplikačná prax. Benátska komisia bola zapojená do tohto procesu. Poznatky z aplikačnej praxe zákona, sú takisto veľmi dôležité pre fungovanie jednotlivých jeho mechanizmov.

Uvedomujeme si, že text zásad je dostatočne náročný. Vznikal medzi právnikmi a išlo o právnikov z krajín, kde je rôzna právna tradícia. Materiál už bol prepracovaný aj v zmysle medzirezortného pripomienkového konania. Materiál bude prehľadnejší a detailnejšie štruktúrovaný.

Uvedomujeme si, že so zákonom o štátnom jazyku úzko súvisia aj iné právne normy – napríklad tabuľový zákon. Zákon sme sa pokúsili definovať aj po konzultácii s pánom Vollebaekom ako *lex specialis* vo vzťahu k zákonu o používaní jazykov národnostných menšín. Vo všetkých prípadoch okrem jedného ustanovenia, kde je to vysvetlené, aj v zákone aj v zásadách má zákon o používaní jazykov národnostných menšín prednosť.

Elena Kačalová, Ministerstvo kultúry SR

Uviedla nasledovné informácie vo vzťahu k zásadám:

Celková formulácia textu – pri príprave materiálu sa muselo uprednostniť hľadisko presnosti. Išlo o materiál, ktorý mal vysvetliť jednotlivé interpretácie zákona o štátnom jazyku. Bolo potrebné presne vysvetliť mnohé pojmy. Nebolo možné vytvárať zjednodušené formulácie. Tam, kde to bude možné sa text upraví. Nebolo možné použiť techniku legislatívnej skratky, keďže nejde o zákon, ale o vysvetľovací materiál. Text sa viackrát prepracúval, pretože doňho vstupovali pripomienky Vysokého komisára OBSE.

Účasť tretej osoby v úradnom styku na komunikácii – doteraz sa používal termín tretej osoby pri komunikácii. Je to osoba, ktorá sa na komunikácii priamo podieľa. Namiesto prítomná osoba sa bude používať termín zúčastnená osoba, čím sa vyhneme nedorozumeniam, ktoré by mohli vzniknúť.

Oprava niektorých nápisov na pamätníkoch – bude sa vyžadovať na všetkých nápisoch na pamätníkoch len u tých pamätníkov, ktoré boli umiestnené v období, keď nadobudol účinnosť zákon o štátnom jazyku 1.1.1996. Budú sa opravovať len tie nápisy, kde chýba slovenský text. Tam, kde sa nachádza slovenský text, aj keď bude prehodnené poradie, nemusí sa text opravovať.

Geografické názvy – názvy geografických objektov na území Slovenskej republiky sa určujú v štátnom jazyku, vyplýva to zo zákona o štátnom jazyku a zo zákona o obecnom zriadení. Názov obce je v štátnom jazyku. Zákon o geodézii a kartografii hovorí o názvoch nesídelných geografických objektov Slovenskej republiky, kde takisto uvádza, že sa určujú v štátnom jazyku.

Každý geografický objekt má jeden názov, ktorý je identifikačným prvkom pre daný objekt. Je to podľa rezolúcie OSN o štandardizácii geografického názvoslovía.

Pri názvoch v Slovenskej republike neexistuje dvojjazyčnosť. Každý objekt má len jeden názov, ktorý je platný a oficiálny názov objektu.

Označenia geografických objektov v jazykoch národnostnej menšiny – tam, kde žije komunita minimálne 20% príslušníkov národnostnej menšiny je možné používať aj tieto označenia v jazykoch národnostnej menšiny vo verejnom styku. Je to zakotvené v tabuľovom zákone. Označenie sa zviditeľní na tabuli, ktorá sa umiestňuje na začiatku a konci obce. Toto právo vyplýva z tabuľového zákona.

Zákon o používaní jazykov národnostných menšín hovorí o označovaní ulíc a iných geografických objektov na území obcí, kde žije komunita minimálne 20% príslušníkov národnostnej menšiny, ktoré sa môžu na tabuliach, nápisoch zviditeľniť v jazyku národnostnej menšiny.

Všetky medzinárodné dokumenty jasne hovoria, že príslušníci menšín majú právo používať toto označenie tam, kde žijú. Toto označenie má miestny charakter.

Používanie jazyka v rámci združení národnostných menšín, záujmových organizácií a pod. – zákon o štátnom jazyku nehovorí o vnútornej komunikácii združení alebo spolkov. Táto komunikácia sa neupravuje a jazyk sa môže používať taký, aký vyhovuje členom. Ide o vnútornú komunikáciu.

Spôsob preukazovania ovládania znalosti štátneho jazyka v úradnom styku – túto oblasť si žiadal upraviť v zásadách samotný Vysoký komisár OBSE. V zákone sa hovorí o povinnosti úradníkov

ovládať štátny jazyk. Vysokého komisára zaujímalo, či existuje mechanizmus na to, ako sa táto znalosť overuje. Zo zákona sa vypustila podmienka overovania znalosti, čo však neznamená, že táto možnosť pre zamestnávateľa nezostala. Preto sa o tom hovorí v zásadách, že každý zamestnávateľ má možnosť si overiť nejakým spôsobom znalosti. Jedná sa však o možnosť, nie o povinnosť.

Verejnoprávne médiá – nič sa nezmenilo vo vzťahu k používaniu jazykov menšín.

15- dňová lehota – zásady sú nelegislatívnym typom materiálu, na ktorý sa vzťahuje 10-dňová lehota na pripomienkové konanie.

Zrozumiteľný jazyk – ak sa hovorí, že ide o zrozumiteľný jazyk z hľadiska štátneho jazyka, myslí sa tým jednoznačne český jazyk. Bralo sa do úvahy celkové postavenie jazykov národnostných menšín, ktoré je rovnoprávne a keby sa v zákone použil termín český jazyk, znamenalo by to uprednostnenie jedného z jazykov národnostných menšín.

Marek Mihálik, Ministerstvo kultúry SR

Uviedol nasledovné informácie vo vzťahu k zásadám:

Kritériá na uloženie výšky pokuty sa nezamieňajú. Kritérium číslo 15 kladie dôraz na preventívnu činnosť, kým kritérium číslo 4 kladie dôraz na to, či došlo k častému opakovaniu. Kritérium číslo 5 hovorí o charaktere protiprávneho konania. Kritérium číslo 11 hovorí o povahe subjektu protiprávneho konania.

Geografické názvy – používanie geografického názvu v periodickej tlači sa týka všetkej periodickej tlače, vrátane periodickej tlače národnostných menšín. Geografické názvy nesídelných objektov podliehajú dohľadu Úradu geodézie a kartografie, tam je priestupková zodpovednosť a zodpovednosť za správy delikt. Vo všetkých médiách je použitie akéhokoľvek nesídelného geografického názvu v zmysle správneho práva trestné.

V periodickej tlači a neperiodických publikáciách je možné popri úradných názvoch použiť aj neúradný jazyk. Podmienky musí stanoviť Úrad geodézie a kartografie, pretože je vecne príslušný. Zatiaľ ich stanoviť nemôže, pretože zákon mu to neumožňuje, ale má pripravený materiál, ktorý sa plánuje zverejniť do medzirezortného pripomienkového konania. Táto oblasť bude osobitne riešená Úradom geodézie a kartografie.

Súdne konanie – v článku 8 je stanovené, že súdne konanie sa nerieši. Túto oblasť riešia súdy v zmysle zákona o súdoch. Rieši sa však otázka orgánov činných v trestnom konaní – polícia a prokurátor. Trestný poriadok zaručuje právo na používanie materinského jazyka len vo veľmi obmedzenej miere, pretože podmieňuje použitie menšinového jazyka neovládaním štátneho jazyka. Slovenská republika sa v Európskej charte regionálnych alebo menšinových jazykov zaviazala, že budeme umožňovať používanie menšinových jazykov aj vtedy, ak osoba, ktorá je príslušníkom národnostnej menšiny, ovláda štátny jazyk. Táto otázka sa rieši v článku 8. V spolupráci s expertmi Vysokého komisára OBSE sa dohodlo na formulácii, že v takýchto prípadoch, ktoré zákonom dovolené sú, ale nie je tam žiaden konkrétny príklad pre orgány činné v trestnom konaní, zabezpečili možnosti používania jazykov v zmysle charty. V takomto prípade sa použije termín „by mal“ namiesto „môže“.

Zdravotníctvo – upravuje sa režim komunikácie, aj napriek tomu, že Ministerstvo kultúry SR nevykonáva dohľad, pretože sú tam jasne stanovené a veľmi voľné možnosti a povinnosti používania jazykov. Je tam samoregulácia. Zdravotnícke zariadenie bude samo rozhodovať o tom, akým spôsobom bude používanie jazykov menšín regulované. V prípadnom súdnom konaní by zásady mohli slúžiť ako pomôcka pre súdy.

Pedagogická a ďalšia dokumentácia – v zákone o štátnom jazyku sa tým myslia všetky dokumenty, ktoré sa pod tento pojem zaraďujú. Keby v zásadách vlády nebol uvedený ani príklad jediného dokumentu, ďalšej dokumentácie, tak platí rovnako, ako keď je tam uvedený.

Zákon hovorí, že pedagogická dokumentácia je vymenovaná nielen v školskom zákone, ale aj v iných predpisoch. Rovnako ďalšia dokumentácia je uvedená v školskom zákone iba príkladom. Sú vymenované niektoré druhy. Existuje vyhláška o základných školách, ktorá jasne hovorí, že ide o dokumentáciu týkajúcu sa riadenia školy. Druh dokumentácie je jasne špecifikovaný, využil sa priestor vyhlášky o základných školách, kde sa špecifikovali dokumenty týkajúce sa riadenia školy. Cieľom zásad bolo spresniť a vysvetliť mnohé nejasnosti bolo potrebné vymenovať, ktoré sú to dokumenty.

Benátska komisia – prijatie zásad uľahčuje orientáciu Benátskej komisie v našom právnom poriadku. Zásady budú publikované v zbierke zákonov, aj keď nebudú všeobecne záväzné. Zásady budú všeobecne dostupné, tým sa odstraňuje možnosť svojvoľného výkladu zákona o štátnom jazyku. Každý sa môže voči Ministerstvu kultúry SR dovoliť takého výkladu, ktorý je v zásadách. Ak by sa Ministerstvo kultúry SR odchýlilo od takéhoto výkladu, tak by nieslo mieru zodpovednosti vo vzťahu k vláde SR. Súdy sa nemusia viazať zásadami, ale budú na ne prihliadať.

Situácia pod 20% - je riešená nezávisle od zákonov, pretože zákony neumožňujú komunikáciu v úradnom styku v jazyku menšiny tam, kde nie je dosiahnutý prah 20%. Vzhľadom na odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy z 18. novembra 2009, ktoré odporúča, aby Slovenská republika prehodnotila hranicu 20%, sme sa rozhodli experimentálnym spôsobom umožniť všade tam, kde sa to nedotýka práva na používanie štátneho jazyka umožniť používanie menšinových jazykov. Aj menšiny, ktoré nedosahujú prah 20% budú môcť v úradnom styku využívať komunikáciu vo svojom jazyku za obmedzenejších podmienok.

Jazyk moravskej národnostnej menšiny a židovskej národnostnej menšiny – umožňujeme, aby národnostné menšiny mohli používať svoj jazyk.

PPVL Dušan Čaplovič

- 1/ Poďakoval sa za kvalifikované odpovede Ministerstva kultúry SR na otázky členov Rady.
- 2/ Požiadal rezort kultúry o zjednodušenie textu zásad.
- 3/ Ocenil prínos rezortu kultúry na vypracovaní zásad.
- 4/ Zdôraznil, že Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov vo svojej preambule uvádza, že uplatňovanie jazykových práv príslušníkov národnostných menšín nemôže ísť nad rámec používania oficiálneho jazyka. Slovenská republika vytvára zákonom o štátnom jazyku, aj zásadami všetky podmienky na to, aby sa národnostné menšiny cítili na Slovensku dobre.

Ivan Bandurič, Rusínska obroda na Slovensku

- 1/ Uviedol, že od 50 rokov vznikli niektoré pomníky, ktoré majú nesprávne názvy. Napríklad vo Svidníku je pomník Alexandrovi Duchnovičovi, kde je uvedené, že je významný poet Rusínov-Ukrajincov, pričom takáto národnosť neexistuje.
- 2/ Navrhol, aby sa predložili takéto nesprávne názvy na Ministerstvo kultúry SR.

Pavel Doležal, Český spolek na Slovensku - Český spolek na Slovensku

Položil otázku, čo bude Ministerstvo kultúry SR robiť s pripomienkami členov Rady k zásadám. Aký bude ďalší postup.

Ivan Sečík, štátny tajomník Ministerstva kultúry SR pre médiá a audioviziu

Na otázku pána Doležala uviedol, že rezort kultúry si všetky pripomienky vypočul a na niektoré aj priamo reagoval. Tie pripomienky, ktoré budeme považovať z hľadiska kontextu a celkového procesu pripomienkovania budeme akceptovať a budú zahrnuté aj v konečnej podobe materiálu,

ktorý sa predloží na rokovanie vlády SR. Viaceré pripomienky, ktoré odzneli boli dostatočne presne vysvetlené. Rovnako viaceré pripomienky sú už v novej verzii zásad zohľadnené.

Ondrej Pöss, Karpatskonemecký spolok na Slovensku

Položil otázky:

- Čo znamená veta „Nepodlieha dohľadu žiadnemu orgánu verejnej správy“?
- Je možné použiť geografické pomenovanie danej obce v časopise vydávanom v jazyku národnostnej menšiny?

Marek Mihálik, Ministerstvo kultúry SR

Na otázku pána Pössa uviedol, že Úrad geodézie a kartografie v rámci pripomienkového konania trvá na tom, že je jediným orgánom, ktorý vykonáva dohľad nad používaním nesídelných geografických názvov – pohoria, rieky a pod. Túto právomoc má od roku 2003. Ministerstvo kultúry ani žiaden iný orgán okrem Úradu geodézie a kartografie nemôže nad periodickou tlačou vykonávať dohľad.

Elena Kačalová, Ministerstvo kultúry SR

Ministerstvo kultúry nevykonáva dohľad nad takýmito odbornými publikáciami v inom jazyku. Na to sú kompetentné odborné orgány, napr. Úrad geodézie a kartografie.

József Berényi, predseda Výboru NR SR pre ľudské práva, národnosti a postavenie žien

S používaním geografických názvov bude pravdepodobne problém. Je otázne, či nebude potrebné zmeniť zákon o geodézii a kartografii.

K článku 3 – orgán štátnej správy a orgán územnej samosprávy umiestňuje svoje označenia na budovách aj v jazyku národnostnej menšiny. Navrhol doplniť vetu – rovnakým písmom ako v štátnom jazyku.

PPVL Dušan Čaplovič

Uzatvoril tento bod programu a otvoril bod rôzne.

3. Rôzne

Bibiana Obrimčáková, štátna tajomníčka Ministerstva školstva SR pre regionálne školstvo, ďalšie vzdelávanie a štátnu starostlivosť o šport

Informovala o tom, že dňa 19. novembra 2009 sa v Bratislave zišla Zmiešaná slovensko-maďarská komisia pre otázky vzdelávania, športu a mládeže. Strany vyhodnotili plnenie odporúčaní z predchádzajúcich zasadnutí. Posledné zasadnutie bolo v roku 2004. Konštatovali, že viaceré odporúčania sú splnené a súčasne prerokovali aj nové témy. Celkovo bolo prijatých pre obidve strany 31 odporúčaní. Zo strany rezortu školstva bolo upozornené na potrebu zachovania status quo v oblasti financovania menšinového školstva, bez ohľadu na finančnú krízu. Obe strany vyjadrili záujem na pokračovaní vecného dialógu pri prerokúvaní otvorených otázok. Rokovanie viedol za maďarskú stranu štátny tajomník Gergély Arató a za slovenskú stranu štátna tajomníčka Bibiana Obrimčáková. Obidva tímy mali 14 členov a rokovanie trvalo 11 hodín. Prebrali sa všetky otázky týkajúce sa školstva a športu. Rokovanie bolo vedené v priateľskom duchu a skončilo sa podpísaním vzájomných protokolov.

Veronika Lombardini, Ministerstvo zahraničných vecí SR

Informovala o návšteve Slovenskej republiky Poradným výborom k Rámcovému dohovoru na ochranu národnostných menšín v decembri 2009. Poradný výbor sa stretol so zástupcami rezortov, ako aj so zástupcami národnostných menšín. Výbor vypracuje správu, ktorá bude v rámci Rady Európy prijatá.

Uviedla, že koncom novembra 2009 bola prijatá Rezolúcia Výboru ministrov Rady Európy k Druhej správe plnenia záväzkov Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov. Ministerstvo zahraničných vecí SR pripraví o tomto materiál na rokovanie Rady vlády SR pre národnostné menšiny a etnické skupiny a následne na rokovanie vlády SR.

Pavol Bogdan, Zväz Rusínov-Ukrajincov Slovenskej republiky

1/ Uviedol, že dňa 5. mája 2009 sa na zasadnutí Rady hovorilo o metodicko-pedagogických centrách.

2/ Položil otázku, či bol prijatý ďalší pracovník v Metodicko-pedagogickom centre v Prešove.

Bibiana Obrimčáková, štátna tajomníčka Ministerstva školstva SR pre regionálne školstvo, ďalšie vzdelávanie a štátnu starostlivosť o šport

V reakcii na pána Bogdana uviedla, že o tomto probléme bola informovaná generálna riaditeľka Metodicko-pedagogického centra pani Hanuliaková, ktorá prisľúbila, že túto situáciu bude riešiť. Vypracuje sa písomné vyrozumenie o splnení záväzku.

Ivan Bandurič, Rusínska obroda na Slovensku

1/ Požiadal, aby sa vyriešil problém rusínsko-ukrajinských vzťahov.

2/ Uviedol, že obdržal z Ministerstva vnútra SR zoznam o všetkých rusínskych občianskych združeniach sú pomenované v oblasti činnosti ukrajinské a rusínske, čo nezodpovedá pravde.

3/ Informoval, že z Ministerstva vnútra SR obdržal informáciu, že na Slovensku neexistuje zoznam národnostných menšín.

4/ Zdôraznil, aby každá národnostná menšina bola rovnocenná.

PPVL Dušan Čaplovič

V reakcii na pána Banduriča uviedol, že sa osobne stretol so zástupcami rusínskej národnostnej menšiny, ako aj so zástupcami ukrajinskej národnostnej menšiny. Obidva tímy dali slovo, že sa stretnú a dohodnú. Je dôležité vzájomne hľadať čo Vás spája.

Pavel Doležal, Český spolek na Slovensku - Český spolek na Slovensku

Informoval, že v Košiciach došlo k stretnutiu s prezidentom Európskeho výboru na ochranu ľudských práv a právnych záležitostí pánom Alanom Philipsom, so zástupcami českej národnostnej menšiny, ukrajinskej menšiny a rusínskej menšiny. Informovalo sa o záležitostiach jednotlivých menšín. Záverom bola potreba uceleného financovania národnostných menšín.

Emília Hrušíková, Bulharský kultúrny zväz

Informovala, že v poslednej dobe sa v bulharských menách koncovky -ový -ová začali vynechávať. Položila otázku, kde je možné sa obrátiť s týmto problémom.

Elena Kačalová, Ministerstvo kultúry SR

V reakcii na pani Hrušíkovú uviedla, že sa jedná o porušenie aj slovenskej spisovnej normy. Je možné sa obrátiť aj na Ministerstvo kultúry SR so sťažnosťou, že sa tu porušuje spisovná slovenčina a rezort to bude určite riešiť.

PPVL Dušan Čaplovič

V reakcii na pani Hrušíkovú uviedol, že rovnako potrebné je sa obrátiť aj na orgány územnej samosprávy.

4. Závery

Rada vlády SR pre národnostné menšiny a etnické skupiny konsenzuálne vzala na vedomie materiál - Návrh zásad vlády SR na vykonávanie zákona NR SR č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov s pripomienkami, ktoré odzneli v diskusii a stanoviskami, ktoré boli na pripomienky z diskusie uvedené.

PPVL Dušan Čaplovič sa na záver rokovania poďakoval všetkým členom a prizvaným zástupcom za účasť a ukončil rokovanie.

Za správnosť

PhDr. Milica Jančulová, PhD.
tajomníčka Rady

Súhlas:
Dušan Čaplovič
predseda Rady a podpredseda vlády SR